

Sygn. akt III AUa 2023/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska SSO del. Monika Popielińska
Protokolant:	Artur Lichota

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji S. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt VII U 2074/12

zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje wnioskodawcy S. W. prawo do emerytury od 1 kwietnia 2012 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. W. odwołał się od decyzji odmawiającej mu prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy zaskarżonym wyrokiem oddalił odwołanie opierając rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Ubezpieczony S. W., urodzony (...), w dniu 12 kwietnia 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w zatrudnieniu pracowniczym. W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. 28 lat, 5 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych.

W okresie od dnia 01 lipca 1971 r. do dnia 31 grudnia 1975 r. S. W. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P. na stanowisku kierowcy, przy czym w okresie od dnia 26 kwietnia 1972 r. do dnia 09 kwietnia 1974 r.

ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Następnie, na zasadzie porozumienia między stronami przeszedł on do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P., gdzie w okresach od dnia 01 stycznia 1976r. do dnia 10 lipca 1979 r. oraz od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 30 września 1989 r. pracował również na stanowisku kierowcy. Ubezpieczony pracował w wyżej wskazanych przedsiębiorstwach jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Ubezpieczony rozwoził żwir, kręgi, rury do rowów melioracyjnych. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Od dnia 01 lipca 1992 r. do dnia 30 kwietnia 1993 r. S. W. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowo – Usługowym (...) w R. na stanowisku kierowcy. W okresie od dnia 02 maja 1996 r. do dnia 31 grudnia 1997 r. S. W. zatrudniony był w Fabryce (...) Zakładzie Pracy (...) w P., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3, 5 tony.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, której prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków B. C., J. D. oraz A. M., które były jasne, spójne, logiczne i w ocenie Sądu I instancji zasługiwały na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, jak również z zeznaniami ubezpieczonego, które w tym zakresie także zdaniem tego Sądu zasługiwały na wiarę. Sąd Okręgowy nie dał natomiast wiary zeznaniom wnioskodawcy w tej części, w której wskazywał, że pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3, 5 tony w okresie zatrudnienia w PPHU (...) w R.. Jego zeznania nie znajdują bowiem żadnego odzwierciedlenia w jakiejkolwiek dokumentacji zgromadzonej w sprawie czy w zeznaniach świadków i jako takie – w ocenie Sądu – nie są wystarczające do poczynienia na ich podstawie wiarygodnych ustaleń faktycznych.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, że wywiedzione odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wymienione są prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień złożenia wniosku osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy. Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach na dzień 01 stycznia 1999 r.

Ubezpieczony domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w następujących zakładach pracy : w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P., w Przedsiębiorstwie (...) w P., w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowo – Usługowym (...) w R. oraz w Fabryce (...) Zakładzie Pracy (...) w P..

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego istnieją podstawy do uwzględnienia ubezpieczonemu do tego stażu okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P., w Przedsiębiorstwie (...) w P. oraz w Fabryce (...) Zakładzie Pracy (...) w P., natomiast brak jest podstaw do zaliczenia okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowo – Usługowym (...) w R.. Zdaniem Sądu I instancji, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P. w okresie od dnia 01 lipca 1971 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz od dnia 16 kwietnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1975 r. (z wyłączeniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej) oraz w Przedsiębiorstwie (...) w P., czyli w okresie od dnia 01 stycznia 1976 r. do dnia 10 lipca 1979 r. oraz od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 30 września 1989 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, w szczególności w zeznaniach świadków – współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia – którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony zarówno w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P. jak i w Przedsiębiorstwie (...) w P. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W ocenie Sądu I instancji, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli oni bowiem zatrudnieni wraz z ubezpieczonym mniej więcej w tym samym okresie czasu, w tych samych zakładach pracy. Sąd Okręgowy również nie znalazł jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego, iż wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych wskazać należy, że prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określającego stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Odnośnie okresu zatrudnienia w Fabryce (...) Zakładzie Pracy (...) w P. od dnia 02 maja 1996 r. do dnia 31 grudnia 1997 r. Sąd Okręgowy nie miał żadnych wątpliwości, iż okres ten powinien być zaliczony ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Z przedłożonego przez S. W.

świadczenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach niezbiecie wynika, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Według tego Sądu, brak było jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania prawdziwości i rzetelności wskazanego wyżej świadectwa.

Pomimo uwzględnienia wskazanych wyżej okresów zatrudnienia, tj. okresu od dnia 01 lipca 1971 r. do dnia 25 kwietnia 1972 r., od dnia 16 kwietnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1975 r., od dnia 01 stycznia 1976 r. do dnia 10 lipca 1979 r., od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 30 września 1989 r. oraz od dnia 02 maja 1996 r. do dnia 31 grudnia 1997 r. Sąd Okręgowy zważył, że i tak nie dają one ubezpieczonemu łącznie 15 – letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie wykazał także innych okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, które przypadająby przed dniem 01 stycznia 1999 r. Raz jeszcze w tym miejscu wskazać należy, iż ubezpieczony nie wykazał, aby w okresie zatrudnienia w PPHU (...) w R. pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3, 5 tony. Ubezpieczony nie przedstawił na powyższą okoliczność żadnego dowodu, a to na nim w tym zakresie spoczywał ciężar udowodnienia tegoż faktu, gdyż to on wywodził z niego korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c.). Chociaż, gdyby również i ten 10 – miesięczny okres zaliczyć ubezpieczonemu (od dnia 01 lipca 1992 r. do dnia 30 kwietnia 1993 r.), to również wnioskodawca nie miałby 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wobec powyższego brak było podstaw do uwzględnienia jego odwołania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony podnosząc uogólnione zarzuty kwestionujące zasadność rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego jest zasadna, skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku i przyznaniem ubezpieczonemu prawa do emerytury od 1 kwietnia 2012 r.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania wnioskowego świadczenia, tj. prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /dalej ustawy emerytalnej/. Wskazany przepis wraz z art. 32 ustawy emerytalnej oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /dalej rozporządzenia/, określają dla mężczyzn następujące przesłanki prawa do wcześniejszej emerytury: ukończony 60 rok życia, 25 letni ogólny staż ubezpieczeniowy, 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 r., nieprzystąpienie do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Na obecnym etapie postępowania w dalszym ciągu sporna pozostała ocena, czy ubezpieczony legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do stażu tego Sąd Okręgowy zaliczył okresy pracy od dnia 01 lipca 1971r. do dnia 25 kwietnia 1972 r. oraz od dnia 16 kwietnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1975r. (z wyłączeniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej) w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P. oraz okres od dnia 01 stycznia 1976 r. do dnia 10 lipca 1979 r. oraz od dnia 01 grudnia 1983 r. do dnia 30 września 1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P.. Sąd Okręgowy w ogólności nadając prymat dowodom z zeznań świadków ustalił, że ubezpieczony w w/w okresach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, jednakże nawet zsumowanie tych okresów nie daje łącznie 15 –letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny podziela w całej rozciągłości ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji. Chociaż Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, to nie można jednak podzielić dokonanej oceny prawnej w zakresie wyłączenia

z okresów pracy zaliczanych do stażu, od którego zależą uprawnienia do emerytury wcześniejszej, okresu pełnienia służby wojskowej.

Zauważyć należy, że Sąd I instancji wyłącza wskazany okres służby wojskowej bez wskazania konkretnej argumentacji prawnej dla takiej oceny. Przechodząc do merytorycznej oceny spornego na etapie postępowania apelacyjnego okresu wskazać należy, iż stanowisko Sądu Okręgowego w przedmiocie nie zaliczenia okresu pełnienia służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych jest błędne, skoro zostało ustalone, że wnioskodawca w okresie bezpośrednio przed pójściem do wojska jak i powrocie z wojska do pracy wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Praca ta – co słusznie ustalił Sąd I instancji jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu art.32 ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jt.: Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43, ze zm.) (Wykaz A, Dział VIII poz.2) Praca ta była również zaliczana do I kategorii zatrudnienia stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 13, poz.86 ze zm.) w brzmieniu nadanym przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia. (Dz.U. Nr 32, poz.186) (Dział VIII poz.2)

Wnioskodawca w okresie zatrudnienia w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w Wodę (...) w P. został powołany do służby wojskowej. Służbę tę odbył w okresie od 25 kwietnia 1972 do 9 kwietnia 1974r., natomiast w dniu 16 kwietnia 1974r. podjął pracę w tym samym zakładzie pracy. Nastąpiło to zatem przed upływem 30 dni po zwolnieniu go ze służby wojskowej.

W tym czasie obowiązywała ustawa z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (jt.: Dz. U. z 2004 r. Nr 241 poz. 2416 ze zm.), która w brzmieniu pierwotnym (do 31.12.1974 r.) w art.108 ust.1 stanowiła, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Wydane na podstawie, między innymi, art. 108 ust. 4 powyższej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął zatrudnienie. W myśl w § 3 ust. 1 tego rozporządzenia Pracownikowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 1 lub 2, zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie (...) szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Kwestia możliwości zaliczenia okresu służby wojskowej do wymaganego przy rozszczeniu o emeryturę okresu pracy w warunkach szczególnych stanowiła przedmiot oceny orzeczniczej Sądu Najwyższego w licznych orzeczeniach, choć zaznaczyć należy, że orzecznictwo zarówno Sądu Najwyższego jak i sądów powszechnych mocno w tym zakresie ewoluowało..

Tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06 (OSNP 2007 nr 7-8, poz. 434) wskazał, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. Pogląd ten (wyprowadzony na gruncie art. 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (tekst jedn.: Dz. U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108). znajduje odpowiednie zastosowanie również na gruncie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.) z uwagi na podobieństwo regulacji zawartej w art. 108 tej ustawy do regulacji zawartej w art.125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

Odmienne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w sprawie II UK 247/08 (wyrok z dnia 11 marca 2009 r.) wskazując, że ...przez przepisy dotychczasowe w rozumieniu art. 32 ust. 4 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS należy rozumieć przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i to wyłącznie w zakresie określenia wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Zakres wskazanego odesłania nie obejmuje więc możliwości zaliczania na podstawie kiedykolwiek poprzednio obowiązujących przepisów okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, której definicję dla celów ustalania uprawnień emerytalnych zawiera art. 32 ust. 2 ustawy.

Również ten pogląd orzecznicy nie zyskał pełnej aprobaty w dalszej praktyce orzecznicy Sądu Najwyższego, który w rozważaniach poczynionych w sprawie II UK 219/09 (wyrok z dnia 25 lutego 2010r.) wyraził pogląd, że Zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4 - 8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9 - 15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Dalsze rozważania Sądu Najwyższego prowadzone są z odniesieniem do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 39, poz. 176, ze zm.), stanowiącego akt wykonawczy do dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97 ze zm.) które zachowało moc na podstawie art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Oczywiście praca wnioskodawcy (jako kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony) nie była zaliczana do I kategorii zatrudnienia w okresie obowiązywania powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. W tym też kontekście – przyjmując prawidłowość logiki rozważań poczynionych w uzasadnieniu przywołanego wyroku Sądu Najwyższego - w okresie po odbyciu przez wnioskodawcę służby wojskowej, służba ta jako taka nie mogła być przesłanką do np. nabycia prawa do renty starczej dla pracowników I kategorii zatrudnienia w dacie obowiązywania dekretu z dnia 25 czerwca 1954r. (gdyby wnioskodawca już wówczas spełniał przesłanki z art.29 i 30 dekretu). Podobne stanowisko Sądu Najwyższego wydaje się wynikać z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie I UK 82/12 - LEX nr 1250576.

Praca kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony jest – jak wskazano wyżej - pracą zaliczaną do I kategorii zatrudnienia z perspektywy rozporządzenia z 1979r., a właśnie z perspektywy tego rozporządzenia należy oceniać obecne uprawnienia wnioskodawcy. W konsekwencji więc, w ocenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w tym składzie, rozszerzenie zakresu prac zaliczanych do I kategorii zatrudnienia przepisami rozporządzenia z 1979r. upoważnia do zaliczenia okresu pełnionej przez wnioskodawcę służby do pierwszej kategorii zatrudnienia a następnie warunków szczególnych w rozumieniu rozporządzenia z 1983r. Podobne stanowisko przedstawił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku w sprawie I UK 347/12 (wyrok z dnia 12 kwietnia 2012r.) Jak wskazał Sąd Najwyższy trafny jest pogląd odnośnie do wymogu stosowania regulacji prawnych obowiązujących w okresie odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej [tj. przepisów obowiązujących w okresie od 26 czerwca 1970r. do 14 czerwca 1972r.], to jest brzmienia przepisów uprawniających zaliczenie czasu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia, w tym w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (...) W tym czasie obowiązywał art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967r. Nr 44, poz.

440). Od dnia 29.11.1967r. przepis art. 108 ust. 1 stanowił o zaliczaniu okresu odbytej służby wojskowej do wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem pracowników, którzy po odbyciu służby podjęli – w określonym ustawowo terminie- zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby. Z kolei w myśl art. 108 ust. 4 powołanej ustawy zastosowanie miało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. Zgodnie z §5 tego rozporządzenia [brzmienie obowiązujące od 04.04.1975r.] żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Zdaniem Sądu Najwyższego z powyższego wynika, że wlicza się także uprawnienia wynikające z systemu zabezpieczenia społecznego w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, a zatem również wynikające z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Sąd Najwyższy uchylając wyrok Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie podkreślił, że Sąd Apelacyjny nie przeprowadził dowodu podważającego ustalenia Sądu I instancji w postaci przyjęcia za dowód zaświadczenia pracodawcy, że wnioskodawca od 27 stycznia 1967r. do 20 września 1974r. był zatrudniony w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy wykonywaniu prac polegających na drukowaniu i uszlachetnianiu druków, jako maszynista maszyn typograficznych i arkuszowych. Dlatego też Sąd Najwyższy podzielił stanowisko skarżącego, że po zaliczeniu okresu służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca legitymuje się ponad 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych i spełnia przesłanki do przyznania mu wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych na mocy art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ocena powyższa wydaje się być ugruntowaną także w orzecznictwie sądów powszechnych. Tak też dla przykładu przywołać można podobne rozstrzygnięcia jakie zapadły w zbliżonych stanach faktycznych: wyrok z dnia 30 października 2012 r. Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w sprawie IIIAUa 1014/12 (zaliczenie służby wojskowej od dnia 25 kwietnia 1975 r. do dnia 2 maja 1977 r. do pracy w warunkach szczególnych kierowcy autobusu) [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki\\$0020szczeg\\$00f3lne\\$0020s\\$0142u\\$017cba\\$0020wojskowa\\$0020kierowca\(...\) III AUa 001014 2012 Uz 2012-10-30 001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki$0020szczeg$00f3lne$0020s$0142u$017cba$0020wojskowa$0020kierowca(...) III AUa 001014 2012 Uz 2012-10-30 001); wyrok z dnia 29 października 2012 r. Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie IIIAUa 169/12 (zaliczenie służby wojskowej od dnia 22 października 1969r. do dnia 13 października 1971r. do pracy w warunkach szczególnych kierowcy samochodów ciężarowych) [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki\\$0020szczeg\\$00f3lne\\$0020s\\$0142u\\$017cba\\$0020wojskowa\\$0020kierowca/152500000001521 III AUa 000169 2012 Uz 2012-10-18 001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki$0020szczeg$00f3lne$0020s$0142u$017cba$0020wojskowa$0020kierowca/152500000001521 III AUa 000169 2012 Uz 2012-10-18 001); wyrok z dnia 17 stycznia 2013r. Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie IIIAUa 1070/12 (zaliczenie służby wojskowej od dnia 28 października 1971r. do dnia 15 sierpnia 1973 r. do pracy w warunkach szczególnych robotnika magazynowego w składnicy tytoniu) [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki\\$0020szczeg\\$00f3lne\\$0020s\\$0142u\\$017cba\\$0020wojskowa\\$0020kierowca/153000000001521 III AUa 001070 2012 Uz 2013-01-17 001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/warunki$0020szczeg$00f3lne$0020s$0142u$017cba$0020wojskowa$0020kierowca/153000000001521 III AUa 001070 2012 Uz 2013-01-17 001)

Doliczenie wnioskodawcy okresu służby wojskowej w wymiarze 1 roku 11 miesięcy 15 dni do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych uznanego przez Sąd Okręgowy skutkuje uznaniem, że legitymuje się on łącznie ponad 15 letni stażem pracy w warunkach szczególnych (15 lat, 5 miesięcy i 2 dni).

Okresy zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach można ująć w postaci następującej tabeli:

okresy uwzględnione przez Sąd Okręgowy (od - do)	lat	m-cy	dni	

P. W.	1971-07-01	1972-04-24	0	9	24
służba wojskowa (nieuwzględniona)	1972-04-25	1974-04-09	0	0	0
P. W.	1974-04-16	1975-12-31	1	8	17
(...)	1976-01-01	1979-07-10	3	6	10
(...)	1983-12-01	1989-09-30	5	9	0
F. R.	1996-05-02	1997-12-31	1	8	
+					
służba wojskowa (po uwzględnieniu)	1972-04-25	1974-04-09	1	11	15
RAZEM =	11	51	66		
tj.	15	5	2		

Dla porządku wskazać należy, że S. W. spełnia pozostałe przesłanki nabycia prawa do emerytury we wcześniejszym wieku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. z dniem 20 grudnia 2011r. ukończył 60 rok życia, posiada ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze ponad 25 lat, nie jest członkiem OFE i nie pozostaje w stosunku pracowniczym.

W konsekwencji przedstawionych wyżej rozważań ubezpieczony wykazał, że spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do wcześniej emerytury na mocy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2012 r., tj. miesiąca, w którym ubezpieczony zgłosił wniosek o to świadczenie.